

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Martini Bonacinæ Vtrivsque Signatvræ Referendarii
Compendium Omnium Operum de Theologia Morali,
omnibusque conscientiæ nodis**

Bonacina, Martino

Coloniæ Agrippinæ

Charitas.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41152

tur, intra mensem se componant, & adeant Summum Pontificem per se, vel per Procuratorem. Qui cessationem tulit, potest transacto mense, postquam iter ad Summum Pontificem suscepit, tollere cessationem. *Ibid. n. 2. & seq.*

4. Causa materialis proxima ob quam cessatio imponitur, est delictum & culpa manifesta; quæ valde gravis esse debet, & gravior quàm sit ea, ob quam ponitur interdictum. *Ibid. n. 5.*

5. Finis remotus cessationis est resipiscentia & emendatio illius, cujus causa lata est cessatio. *Ibid. n. 6.*

Cessationis effectus.

6. Effectus cessationis est, ut tempore cessationis tam generalis, quàm particularis abstineatur à divinis officiis publicè recitandis: ut ab horis Canonicis publicè persolvendis, à celebratione Missæ, &c. etiamsi servetur moderatio: deinde tempore cessationis Sacramentum Ordinis, aut extreme Unctionis non confertur laicis, aut clericis; secùs dicendum de aliis Sacramentis ob illorum necessitatem, maximè de Sacramento Baptismi. Non videtur licitum tempore cessationis contrahere matrimonium. Præterea cessatio privat laicos sepultura sacra, saltem quoad divina officia, etiam quoad eos qui habent privilegium sepulturæ pro tempore interdicti. Violans cessationem, graviter peccat, & incurrit irregularitatem, vel excommunicationem. *Ibid. p. 3. n. 1. usque ad 12.*

7. Ille cujus causa lata est justa cessatio, tenetur ad reficienda omnia damna clericis, qui coacti fuerunt servare cessationem, & distributiones amiserunt, vel alia damna passi sunt. *Ibid. n. 12.*

Charitas.

1. Charitas est virtus supernaturalis, omnium virtutum excellentissima, quâ Deus super omnia diligitur. Tenemur Deum diligere super omnia appetitivè, non verò intensivè; propterea diligendus est tamquam finis ultimus omnium rerum; alioquin Deus non diceretur diligi super omnia, si dilectio illius referretur ad aliquid aliud, tamquam ad ultimum finem. *tom. 2. circa primum Decalogi præceptum. disp. 3. quæst. 4. punct. 1. n. 1. & seq.*

2. Præceptum charitatis negativum semper obligat; affirmativum autem obligat dum insurgant tentationes odii Dei, & periculum adest illis consentiendi: & quando actus contritionis ex imperio claritatis eliciendus est. *Ibid. p. 2.*

n. 1. & 2.

3. Tenemur ex charitate proximum diligere, imò & inimicum; per se tamen loquendo non tenemur inimicum nobis obvium salutare; peccaret tamen mortaliter, qui inimicum salutantem non resalutaret, si inde sequatur scandalum, aut existimetur notabilis contemptus, spectata circumstantiâ temporis, loci, personarum, & consuetudine patriæ. *Ibid. punct. 3. num. 1. & seq.*

4. Charitas obligat ad subveniendum extremæ necessitati spirituali proximum cum vitæ aut facultatum periculo; fecus dicendum, si non adsit necessitas extrema spiritualis. Item tenemur ei eleemosynam facere dum extremâ necessitate laborat; sed non tenemur pauperes inquirere. *Ibid. punct. 4. n. 2. & 4. & punct. 6. n. 3. & 10.*

5. Possumus, sed non tenemur vitam nostram periculo exponere pro vita temporali amicorum; modò Reipubl. vel alius damnum inde non sequatur. *Ibid. punct. 4. n. 6.*

6. Unus proximus magis diligendus est quam alius; pater & mater magis quam frater, aut creditor; uxor quam soror. *Ibid. punct. 5. n. 1. & seq.*

Facienda est eleemosyna pauperi, etiam extra necessitatem ipsius extremam, vel quasi extremam de superfluis vitæ & statui, id est, in gravi necessitate; quare peccant Advocatus, v. g. & Medicus, non subveniendo indigenti ipsorum operâ. Adverte tamen habentem superflua vitæ, sed non statui, non teneri in gravi vel communi necessitate eleemosynam facere; fecus in extrema, vel quasi extrema; modò non sit probabile periculum, ut nos etiam in eandem incidamus. *Ibid. punct. 6. n. 9. & 11.*

8. Si multi divites norunt alicujus indigentiam, singuli tenentur subvenire; quamquam uno faciente eleemosynam, cæteri manent exempti. *Ibid. n. 12.*

9. Debitor extremam patiens necessitatem, non tenetur per se loquendo restituere rem acceptam, seu solvere debitum creditori simili necessitate laboranti, sive rem acceperit medio contractu, sive sine prævio contractu; quia extrema necessitas omnia reddit communia; licet multi arbitrentur

trentur debitorem teneri tunc restituere domino. *Ibid. num. 14.*

10. Qui tradit aliquid contractu mutui, aut commodati, non satisfacit præcepto eleemosynæ, quo tenetur eleemosynam facere simpliciter indigenti. *Ibid. n. 15.*

11. Qui aliquid accepit, seu justè seu injustè ante necessitatem extremam, illudque consumpsit in necessitate extrema, tenetur transactâ necessitate illud restituere; secus si aliquid accepit in ipsa extrema necessitate, illudque totum in eadem necessitate consumpsit, ita ut transactâ necessitate nihil amplius supersit. *Ibid. n. 16.*

Possumus, sed non tenemur, cibum illi præbere, qui damnatus est, ut fame pereat. *Ibid. n. 17.*

13. Eleemosyna facienda est extremè indigentibus, sive justis sint, sive injustis, sive infideles, sive fideles, sive sint amici, sive inimici privati; dummodò nobis non proveniat grave damnum illis subveniendo. *Ibid. n. 18.*

14. Posuntne excludi peregrini à civitatibus? Possunt, si hoc fiat justa & rationabili de causa, ne videlicet morbos, aut corruptiones, prodionesque inferant. *Ibid. n. 19.*

15. Eleemosyna extra necessitatem extremam fieri non potest de injustè acquisitis, ex, gr. de acquisitis per usuram; si injustè acquisita, eadem numero restituenda sunt dominis. *Ibid. n. 22.*

16. Habens bona fisco addicta ob aliquod crimen, potest ante sententiam pauperibus eleemosynam facere, modò id non fiat in fraudem fisci. Item tutores & curatores eleemosynas moderatas facere possunt ex bonis eorum, quorum curam habent, juxta rationabilem eorum voluntatem. Item qui eleemosynam accipit in pauperes distribuendam, potest eam sibi applicare, modò indigeat, nec aliter constet de mente domini. *Ibid. n. 23 & seq.*

17. Qui denegavit eleemosynam pauperi indigenti, cui tenebatur subvenire, non tenetur transactâ necessitate aliquid illi restituere; nec obligatur ad extinguendum debitum quod pauper contraxit cum aliis, dum existeret in extrema necessitate: hic enim non peccavit contra justitiam, sed contra charitatem. *Ibid. num. 29.*

18. Tenemur ex præcepto naturali & divino corrigere proximum indigentem correctione, quoties adest cognitio certa peccati, spesque emendationis, nec adest aliquis ma-

gis idoneus qui hoc munus obeat. Correctio differri potest ad tempus quo speratur fructus, imò correctio levioris peccati prætermitti potest, ut delinquens resipiscat à majori. *ibid. punct. 7 n. 179 & 10.*

10. Peccantem ignorantia viacibili tenemur admonere, si subsit spes emendationis; secus dicendum de peccante ignorantia invincibili, quoties non tenemur ex officio admonere; intellige etiam tunc, si adsit spes emendationis. *ib. n. 11.*

Vitia charitati opposita, odium, invidia, accidia, &c.

20. Odium Dei, seu desiderium mali in Deum, est peccatum omnium gravissimum, cum privet perfectione actus charitatis, qui est omnium præstantissimus; parvitasque materiæ non excusat à mortali in peccato odii. *ibid. punct. ult. §. 1. num. 1 & 3.*

21. Similiter odium proximi est peccatum contra charitatem ex suo genere mortale; quamquam fieri potest veniale ob imperfectum animi consensum, vel ob materiæ parvitatem, Differt specie ab odio Dei; idcirco in confessione aperiendum est, an odium fuerit in Deum, an in proximum. *ibid. num. 6. & 10.*

22. Peccatne peccato odii qui rebus alienis malum exoptat? Peccat si exoptet huiusmodi malum ex displicentia personæ, & per ordinem ad personam. *ibid. num. 9.*

23. Ex bono motivo honestoque fine licitum est sibi malum optare, non verò inferre. *ibid. n. 11.*

24. Invidia est inordinata tristitia, qua quis dolet de bono alicujus, non quatenus est bonum illius, sed quatenus videtur diminuire propriam excellentiam. Est peccatum ex genere suo mortale, & contrarium charitati; quia charitas gaudet de bono proximi: invidia verò tractatur de bono proximi, debetque connumerari inter peccata capitalia, quia ex ipsa tamquam ex capite multa alia peccata, ut odium proximi, susurratio, detractio, &c. originem ducunt. *ibid. §. 2. num. 1. & seq.*

25. Accidia est tristitia; seu tædium rerum spiritualium; ut si quem tædeat pœnitentiam agere ex quadam pœnitentiæ nausea; aut si nollet concionem haberi, aut jejunium esse ob difficultatem jejunii. Est peccatum ex suo genere mortale, charitati oppositum, appellaturque capitale (ex ea enim oriuntur, odium spiritualium, rancor, pusillanimitas,

H

despera-